

"OTİZMLE YAŞAMAK" ÖĞRETMENLER İÇİN ÖNERİLER

Sevgili öğretmenlerimiz,
Öğretmenlik mesleği otizmlili bireylere en yakın olunan mesleklerden birisidir. Doğal olarak sizler de meslek hayatınızda otizmlili öğrenciler ile çalıştınız ya da çalışacaksınız. Bu bülten sizlere otizm hakkında kaynak oluşturmak için Autism Society (Otizm Derneği) tarafından hazırlanan "Living with Autism" serisindeki öğretmen broşürünün Türkçeye çevrilmiş halini içermektedir.

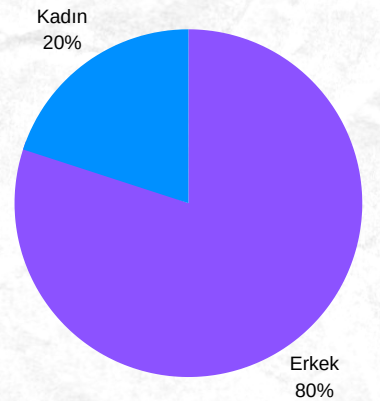

Aşağıdaki kaynakta çeviri hatalarının olabileceği göz önünde bulundurarak metnin orjinal haline şu linkten ulaşabilirsiniz: <https://www.autism-society.org/about-the-autism-society/publications/resource-materials/>

Otizm Nedir?

- ★ Otizm, bir çocuğun öğrenmesini ve sosyalleşmesini bozan nörolojik bir bozukluktur.
- ★ Otizm ismi Yunancadaki "kendi" kelimesinin kökünden türemiştir. Otizmliler dışarıdan genellikle bencil ve kendiyle ilgilenen şekilde görülür.
- ★ Bu bir spektrum bozukluğudur. Yani otizm teşhisi konan herhangi iki bireyin çok farklı belirtileri veya özellikleri olabilir.
- ★ Otizm teşhisi konan bazı öğrencilerin Asperger gibi başka teşhisleri de olabilir.
- ★ Otizm, zeka geriliği ve serebral palsiden sonra en yaygın rastlanan **üçüncü** gelişimsel engeldir. Erkek çocuklarda kızlara göre **dört kat** daha fazla görülmektedir

Otizm Nedir?

★ Otizm genellikle bir çocuğun ilk üç yılında teşhis edilir.

★ Otizm için tıbbi bir test yoktur; bir teşhis belirlenir gözlem ve test yoluyla profesyonellerden (nörolog, psikolog, gelişimsel çocuk doktoru, konuşma/dil patoloğu ve/veya otizm hakkında bilgili diğer profesyoneller) oluşan bir ekip tarafından çocuk, ebeveynleri veya velileri ile yapılan görüşmelerle birlikte değerlendirilir.

★ Ekibin gözlem ve incelemeleri DSM-IV'de(Amerikan Psikiyatri Birliği tarafından yayımlanan, ruhsal hastalıklar ve davranış bozukluklarının tanı kriterlerinin yer aldığı kitapçık.) yer alan kriterlerden üçünden de bazı belirtileri göstermelidir.

Otizimli çocuklar arkadaşlara sahip olmayı ister ancak dışarıdan "uzak" ya da "kendine odaklanmış" olarak tanımlanırlar.

DSM-IV'de Yer Alan 3 Tanı Kriteri

Sosyal etkileşimde niteliksel bozukluklar

Otizimli öğrenciler gelişim düzeylerine uygun akran ilişkileri geliştirmede büyük zorluk çekebilir.

Birçoğu kurallara uyum, topluluğa ve boş zaman etkinliklerine katılma veya başkalarıyla ilgili sosyal ipuçlarını anlamakta zorlanır.

İletişimde niteliksel bozukluklar

Otizimli öğrenciler konuşulan dili ve yüz ifadeleri, jestler gibi sözsüz iletişimlerini okumakta anlamakta zorluk çeker.

Kısıtlayıcı, tekrarlayıcı ve basmakalıp davranış kalıpları, ilgi alanları ve faaliyetler

Otizimli öğrencilerin sıra dışı meşguliyetleri olabilir.
(garip veya tekrarlayan motor tavırlar)
Duyusal girdiyi işlemedeki zorluk yaşar.

Eğitim aracılığıyla otizimli bireyler ve ailelerinin yaşam kalitesi büyük oranda artar.

Otizm Ne Değildir?

- Otizm, yetersiz ebeveynliğin sonucu değildir.
- Otizimli çocuklar, sadece asi, davranış sorunu olan veya şımarık çocuklar değildir.
- Otizimli kişilerin büyük çoğunluğu Yağmur Adam filminde Dustin Hoffman'ın canlandığı karakter gibi bilgin değildir.
- Otizimli çocuklar duygu ve duygulardan yoksun değildir.

İşitsel işleme ile ilgili yaşanan sorunları telafi etmek için görseller, resimler, semboller ve yazılı talimatlar kullanılabilir.

Otizm Kontrol Listesi

- Aynılıkta ve rutinlerde ısrar; değişikliklere direnme
- Ciddi dil eksiklikleri
- İhtiyaçları ifade etmede zorluk; kelimeler yerine jestler veya işaret etmeyi kullanma
- Ekolali (başkası tarafından çıkarılan sesleri yineleme)
- Yalnız olmayı tercih eder şekilde uzak olma
- Öfke nöbetleri; hayır yanıtı için aşırı sıkıntı görüntüleri
- Dokunulmak istemeyebilir veya dokunulmayabilir
- Çok az veya hiç göz teması
- Standart öğretim yöntem ve tekniklerine yanıt vermeme
- Nesnelere uygunsuz bağlanma
- Görünür aşırı duyarlılık veya ağrıya karşı duyarsızlık
- Gerçek bir tehlike korkusunun olmaması
- Belirgin fiziksel aşırı aktivite veya aşırı hareketsizlik
- İşitme testleri normal olmasına rağmen sözlü ipuçlarına tepki vermeme
- Düzensiz kaba/ince motor becerileri

Otizimli öğrencilerin kolay öğrenmesi için 20 öneri

- Tüm öğrencilere geniş bir çevre, ortam sunun
- Tüm ortamlarda tutarlı bir şekilde uygun ve işe yarar bir iletişim yolu bulun ve kullanın
- Rutinler geliştirin(çocuklarda etkinlikler arası geçişi kolaylaştırmak için)
- Davranışlar çocuğun iletişim şeklidir bunun farkında olun.(Problem davranışlar da iletişim özelliği taşıyor olabilir; bunlar gözlem ve değerlendirmelerle giderilebilir.)
- Talimatlarınızı, rutinlerinizi, kurallarınızı ve yönergelerinizi iletmek için görseller kullanın
- Bir sınıf yardımcısı sağlayın
- Akranların birbirinden öğrenmesine olanak tanıyın
- Sadece zayıf yönleri değil güçlü yönleri de geliştirin
- Pekiştirin (işe yarayan pekiştireçleri ebeveynlerden öğrenin)
- Daha fazla bağımsızlığa teşvik edin
- Çocuğun size yanıt verebilmesi için ona ekstra zaman verin
- Dikkat dağıtıcı seslerden ortamı arındırın, ortamı iyi düzenleyin
- Mümkünse doğal aydınlatma kullanın, floresan kullanmayın
- Üzgün olduğunda başa çıkması için zaman tanıyın
- Öğrencinin etkin katılımı için teşvik edin